

**POLICIJOS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai

Nr.

Į 2020-03-01 Nr. 2-826

Kopija

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AVIACIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-2066 2, 5, 6, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 STRAIPSNIŲ IR 3 PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 411 STRAIPSNIU IR III SKYRIAUS DEŠIMTUOJU SKIRSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO

Informuojame, kad įvertinome pateiktą derinti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 3, 5, 6, 12, 16, 24, 28, 33, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 411 straipsniu ir III skyriaus Dešimtuuju skirsniu įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir kartu su Įstatymo projektu pateiktus dokumentus.

Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas) pastabas ir pasiūlymus šiam Įstatymo projektui teikė 2020 m. rugpjūčio 24 d. raštu Nr. 5-S-11292, tačiau į pateiktas pastabas nebuvo atsižvelgta. Pakartotinai informuojame, kad nesutinkame su šiomis siūlomomis Įstatymo projekto nuostatomis, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama 2019 m. sausio 23 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/103, kuriuo dėl tam tikrų specifinių aviacijos saugumo priemonių išaiškinimo, suderinamumo, supaprastinimo ir sustiprinimo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/1998, reikalavimai:

1. Siekdami išvengti neproporcingo informacijos apie tikrinamus asmenis teikimo, siūlome tikslinti Įstatymo projekto 13 straipsniu pildomo Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 41¹ straipsnio 2 dalies 10 punktą ar papildomai sureguliuoti su jo taikymu susijusias procedūras, kad informaciją teikianti kompetentinga institucija, vertindama teikiamos informacijos svarbą (kita veikla, ryšiai, aplinkybės ar faktai, kurie sudaro pagrindą manyti, kad asmuo netinkamas atlikti tam tikras funkcijas), galėtų įvertinti ir jos ryšį su tikrinamo asmens planuojamomis atlikti funkcijomis, t. y. teikiamame prašyme dėl informacijos pateikimo jau turėtų būti nurodyta, kokias funkcijas atliks tikrinamas asmuo.

Įstatymo projekto derinimo pažymoje nurodyta, kad į pateiktą siūlymą neatsižvelgta, kadangi akcentuojamas asmenų pateikimo į zoną saugumas, o ne asmenų vykdomos funkcijos. Pateiktas siūlymas yra ne Įstatymo projekto, o Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus

2020 m. vasario 21 d. įsakymo Nr. 2be-69 „Dėl Asmens reputacijos patikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ dalykas, todėl pasiūlymas galėtų būti numatytas minėtame tvarkos apraše.

Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme nustatytos įvairių rūšių apsaugos zonos, į kurias patekimas yra ribojimas arba kontroliuojamas. Įvertinus tai, kad atskiros zonos svarba, pažeidžiamumo ar poveikio rizika (grėsmė) yra skirtingo pobūdžio, kiekvienos tokios zonos apsaugos priemonės yra skirtingos. Patekimas į konkrečią zoną privalo būti susijęs su asmens vykdomomis funkcijomis, o ne su nepriekaištinga reputacija, kai asmuo gali patekti į visas zonas. Abejotina, ar asmeniui, kuriam reikia patekti į žemos apsaugos zoną ar kitą konkrečią zoną, būtina atlikti standartinį arba išsamų patikrinimą, tikrinant, ar asmeniui buvo „taikomos prevencinės poveikio priemonės pagal Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymą“. Net jei asmeniui ir buvo taikomos prevencinės poveikio priemonės, vien tokių duomenų buvimas negali suponuoti neigiamos išvados, kad asmuo negali atlikti jam pavestų funkcijų.

Manome, nesant kriterijų dėl tikrinimo pagal zonas arba asmens atliekamų funkcijų, atliekant standartinį arba išsamų patikrinimą, gali būti pažeidžiami duomenų mažinimo, proporcingumo ir objektyvumo principai, nurodyti 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB.

2. Įstatymo projekto 13 straipsniu pildomo Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 41¹ straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad kompetentingos institucijos teikia išvadą dėl šio straipsnio 2 dalies 1, 2, 4–11 punktuose nustatytų aplinkybių buvimo. Atkreipiame dėmesį, kad nurodytos kompetentingos institucijos Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau – LTSA) arba oro uostų prašymu gali pateikti tik turimą informaciją apie asmenį, kurio reputacija išsamiai tikrinama, tačiau ne tokios informacijos vertinimą ar išvadą dėl tinkamumo eiti tam tikras pareigas ar atlikti funkcijas. Siūlome tikslinti.

Įstatymo projekto derinimo pažymoje nurodyta, kad teikiamas modelis, nes LTSA nėra priskirta funkcija vertinti asmenų atitiktį Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 41¹ straipsnio 2 dalies 1, 2, 4–11 punktų kriterijams. LTSA neturi galimybės įsitikinti informacijos išsamumu. Kaip analogas pateiktas Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas, kai užtikrindami svarbių objektų saugumą, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Policijos departamentas, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra komisijai teikia išvadas dėl investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams.

Įvertinus Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 1 straipsnyje nurodytą įstatymo paskirtį („[...] nustatyti aviacijos valdymą, oro erdvės, orlaivių, kitų įrenginių naudojimą aviacijoje, oro uostų veiklą, aviacijos saugumą [...]“), pateiktas analogų modelis – Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas nėra tinkamas, kadangi šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nurodyta paskirtis yra susijusi su Tautos ir valstybės laisvos ir demokratinės raidos sąlygų sudarymu, Lietuvos valstybės nepriklausomybės jos teritorinio vientisumo ir konstitucinės santvarkos apsauga ir gynimu.

Lietuvos policijos uždaviniai ir funkcijos, nurodyti Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 5–6 straipsniuose, yra susiję su vidaus valstybės saugumu, o ne su išvadų teikimu dėl asmens reputacijos, patekant į atitinkamas zonas. Manome, kad įvertinus gautus duomenis ar informaciją, sprendimą dėl neigiamos ar teigiamos reputacijos išvados turi priimti ne kelios institucijos, o kolegialiai Komisija, pavyzdžiui, veikianti LTSA.

3–4. Įstatymo projekto 13 straipsniu pildomo Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 41¹ straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad oro uostą valdanti įmonė ir transporto kompetencijų agentūros tiesiogiai kreipiasi į kompetentingas institucijas dėl reikiamos informacijos gavimo. Manome, kad žvalgybos ar kriminalinės žvalgybos informacijos teikimas nurodytiems subjektams (privatus juridinis asmuo ir viešoji įstaiga) yra neįmanomas, negalimas ir neproporcingas teikiamos informacijos apsaugos režimui. LTSA galėtų būti teikiama pagal žvalgybos ar kriminalinės žvalgybos informaciją parengta ir apibendrinta pažyma, kuria remiantis galėtų būti pateikta motyvuota išvada.

Tiesiogiai į kompetentingas institucijas dėl išsamios informacijos pateikimo neturėtų kreiptis ir oro uostai, kaip nustatyta Įstatymo projekto 13 straipsniu pildomo Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 41¹ straipsnio 4 dalyje. Siūlome, kad visi prašymai dėl informacijos apie tikrinamus asmenis pateikimo, taip pat institucijų atsakymai atlikus išsamų patikrinimą būtų teikiami per LTSA, kur informacija būtų apibendrinta ir pateikta motyvuota išvada.

Įstatymo projekto derinimo pažymoje nurodyta, kad VI Lietuvos oro uostai turi paslapčių subjekto statusą, todėl gali susipažinti su atitinkama informacija. Didžioji dalis asmenų, kuriems bus taikomas reikalavimas nepriekaištingai asmens reputacijai, bus susiję su leidimų nelydimiais patekti į oro uosto teritoriją suteikimu. Taigi į pastabą atsižvelgta iš dalies.

Tai, kad VI Lietuvos oro uostai yra paslapčių subjektai, savaime nereiškia, kad jie gali susipažinti su žvalgybos ir kriminalinės žvalgybos informacija, kadangi tokiai informacijai taikomas „Būtina žinoti“ principas. Įvertinus kriminalinės žvalgybos informacijos jautrumą ir neliečiamumą, manome, kad nepriekaištingos reputacijos buvimas gali būti efektyviai įgyvendinamas tik per Komisijos posėdžius ir sprendimus, taip būtų užtikrinamas ne tik informacijos saugumas, bet ir duomenų mažinimo principas.

Norime dar kartą pažymėti, kad nepriimtina, kai oro uostą valdanti įmonė ir transporto kompetencijų agentūros tiesiogiai kreipiasi į kompetentingas institucijas dėl reikiamos informacijos gavimo, kadangi nebus užtikrintas duomenų gavimo teisėtumas, gali būti siekiama neteisėtai gauti duomenis. Manome, kad užklausas dėl reikiamos informacijos gavimo turi teikti vienas subjektas, turi galioti „vieno langelio“ principas.

5. Įstatymo projekto 13 straipsniu pildomo Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 41¹ straipsnio 7 dalyje siūlome nurodyti, kad LTSA į kompetentingas institucijas kreipiasi ne dėl *išvados*, o dėl *informacijos* gavimo. 8 punkte taip pat reikia nurodyti, kad LTSA vertina ne *išvadą*, o pateiktą *informaciją*. Atitinkamai turėtų būti taisomas ir 10 punktas.

Atsižvelgdami į tai, kad Įstatymo projekto derinimo pažymoje nurodyti analogiškai atsikirtimai dėl 2 pastabos, informuojame, jog nesutinkame su patektu atsikirtimu. Manome, kad institucijos turi teikti informaciją ar duomenis, o Komisija turi priimti sprendimą dėl neigiamos ar teigiamos išvados dėl konkretaus asmens.

Policijos generalinio komisaro pavaduotojas

Arūnas Paulauskas